

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАОСВІТА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 01 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Медіаосвіта та медіаграмотність
Викладач	завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, к.п.н., доцент Любов ПРОКОПІВ
Контактний телефон викладача	+380995234550
E-mail викладача	Liubov.prokopiv@pnu.edu.ua
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 30 год.
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Синхронна комунікація відбувається згідно розкладу занять - стаціонарно або дистанційно – на платформі Zoom, вхід у яку є доступний у е-розкладі. Асинхронна комунікація здійснюється у впродовж усього процесу вивчення дисципліни, в межах робочого часу https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/list Офлайн консультації-14.00-16.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення курсу «Медіаосвіта та медіаграмотність» є медіаінформаційні джерела в системі освітньої та професійної діяльності

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу: шляхом аналізу феномену медіаосвіти в контексті глобальних трендів сучасного суспільства, сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти медіакультури, медіаграмотності та медіакомпетентності. формування системи теоретичних знань медіаосвітньої діяльності та практичних умінь безпечної взаємодії з медіаінформацією, розвиток медіакультури та медіаграмотності, готовності до ефективного використання сучасних медіаосвітніх технологій у професійній діяльності

У процесі вивчення курсу аспіранти повинні

Знати:

- сучасні підходи до медіаосвіти та медіаграмотності (світові тренди);
- правила інформаційної культури спілкування, використовувати методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації, оволодіти навичками організації професійної діяльності з використанням технології мультимедіа;
- організаційно-методичні, психолого-педагогічні та методичні аспекти формування медіакультури та медіаграмотності, сутність медіакомпетентності викладача ЗВО.

Уміти:

- аналізувати категоріальний апарат медіаосвіти та її зв'язки з іншими навчальними дисциплінами;
- добирати медіаресурси для визначення, дослідження й репрезентації питань і проблем, для здійснення тих чи інших проектів;
- орієнтуватися у способах використання медіа в освітньому просторі ЗВО;
- класифікувати, описувати та обговорювати провідні медіаресурси, придатні до застосування у структурі медіазаняття у ЗВО
- самостійно створювати медіаповідомлення в процесі професійної та педагогічної діяльності.

1. Програмні компетентності та результати навчання

2. **Інтегральна компетентність** - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і вдосконалення нових цілісних знань та фахової практики.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.

ЗК 2. Здатність до розуміння предметної галузі, професійної діяльності зі спеціальності, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку й інноваційну діяльність, вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

Спеціальні компетентності

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, готовність працювати в команді.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Здатність поглиблювати, переоцінювати існуючі знання, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 3. Аналізувати й застосовувати науковий доробок українських і зарубіжних учених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 4. Знати систему організації освітнього процесу в закладі вищої освіти.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізувати і коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички в галузі освіти/педагогіки.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 9. Володіти навичками міжнародного співробітництва, наукової комунікативної компетентності державною й іноземними мовами у сфері наукових досліджень, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, із колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом.

5. Організація навчання

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Семінарські заняття/практичні, лабораторні	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
III	Освітні/педагогічні науки	2	Вибірковий

Тематика курсу

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Вступ: предмет, мета і завдання медіаосвіти. Категоріально-понятійний апарат. Мас-медіа: ретроспективний аналіз. “Старі” й “нові” медіа. Загальна характеристика медіаосвіти. Її сутність та специфіка. Основні цілі, завдання, функції та підходи медіаосвіти. Понятійно-категоріальний апарат медіаосвіти. Зв'язок медіаосвіти з іншими науками.	2		6
Тема 2. Історичні аспекти, тенденції та перспективи розвитку медіаосвіти за кордоном та Україні. Становлення медіаосвіти в провідних зарубіжних країнах у першій половині ХХ ст. (Канада, США, Австралія, Великобританія, Франція, Німеччина, Польща та ін.) Основні тенденції розвитку медіаосвіти у світі в 50-60-х роках ХХ ст.	2		6

Ключові етапи розвитку медіаосвіти за кордоном у 70-90-х роках ХХ ст. Історія розвитку медіаосвіти в Україні: основні етапи. Сучасні тенденції та стратегії розвитку медіаосвіти в світі та Україні.			
Тема 3. Основні концепції, моделі та теорії медіаосвіти. Теорії медіа: ін'єкційна теорія медіаосвіти, ідеологічна теорія медіаосвіти, теорія медіаосвіти як задоволення потреб аудиторії, семіотична теорія медіаосвіти, культурологічна теорія медіаосвіти, "практична" теорія медіаосвіти, теорія медіаосвіти як розвитку критичного мислення, естетична (художня) теорія медіаосвіти, соціокультурна теорія медіаосвіти.	2		6
Тема 4. Медіаосвітні технології. Медіадидактика. Медіадидактика вищої школи. Педагогічний вектор розвитку медіаосвіти. Медіадидактика та її складові (пресодидактика, кінодидактика, радіодидактика, інтернет-дидактика, вікідидактика, мультимедіадидактика та ін.). Медіаосвітні технології як нова освітня парадигма в реалізації освітнього процесу у ЗВО. Класифікація медіаосвітніх технологій. Основні функції, зміст та напрямки їх застосування (освітній процес, наукова діяльність, самоосвіта, підвищення кваліфікації тощо). Критерії вибору медіаосвітніх технологій. Педагогічні умови їх впровадження у підготовку майбутніх фахівців.	2		6
Тема 5. Теоретичні засади медіакультури в умовах інформаційного суспільства. Феномен медіакультури в контексті глобальних трендів сучасного суспільства. Концептуальні підходи дослідження "медіакультури". Понятійне поле "медіакультури".	2	2	6
Тема 6. Медіакультура особистості в цифрову епоху. Медіакультура людини як складова її загальної культури. Формування інформаційної культури особистості. Медіаторчість. Медіабізнаність.	2	2	6
Тема 1-2. Моделі медіаграмотності та методи їх констрування. Медіаосвітні проекти ЮНЕСКО та Ради Європи. Сучасні підходи до медіаграмотності. Основи медіаграмотності фахівця. Моделі медіаграмотності та методи їх констрування. Стан та перспективи впровадження медіаграмотності в освітню діяльність закладів вищої освіти. Технології розвитку медіаграмотності та методи їх констрування.		4	6
Тема 3-4-5. Медіаграмотність – "must have" сучасного українця. Технологія критичного мислення в українській педагогіці. Захист від маніпулятивного впливу медіа. Основні риси критичного мислення. Інформаційний простір сучасної людини.		6	6
Тема 6-7-8. Формування медіакомпетентності сучасного викладача закладу вищої освіти. Поняття медіакомпетентності. Медіакомпетентність як передумова самоактуалізації. Використання медіаконтенту в підготовці майбутнього викладача ЗВО.		6	6
Тема 9. Професійно-орієнтована медіаосвіта майбутнього викладача закладу вищої освіти. Освітній інструментарій медіаінформаційної грамотності фахівця. Засоби масової інформації і комунікації в освітній діяльності. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій масових комунікацій.		2	6

ЗАГАЛОМ	12	18	60	
6. Система оцінювання курсу				
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			Іспит	Залік
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C	задовільно	
	60 – 69	D		
	50 – 59	E	незадовільно	не зараховано
26 – 49	FX			
<p>Оцінювання здійснюється відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 6) (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.); Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.)</p> <p>Поточний контроль 25 (усне та письмове оцінювання) Тести 10 КСР 5 Самостійна робота (Інд.завдання, презентації) 10 50 - у сумі максимальна кількість балів Залікова робота – 50 балів Всього 100 балів</p>				
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, та проектних робіт. Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки.			
Практичні заняття	У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на практичних заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На практичному занятті оцінюються як теоретичні, так і практичні творчі завдання: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст освітньої компоненти, основні положення теорій, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у практичних діях, здійснює творчий підхід, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, сформовані компетентності. На високому рівні вміє використовувати сучасні інноваційні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теорії та практикою впровадження навчального матеріалу, аргументовано викладає його; має практичні навички, володіє			

	<p>компетентностями, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями практичні навички та компетентності, орієнтується в теоретичному матеріалі, але непереконливо відповідає, знання є невпевненими або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати і порівнювати педагогічні аспекти, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для навчання, виховання і розвитку особистості;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Не вміє проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати. Не здатний критично мислити, аналізувати. Не впроваджують цифрові інструменти і технології у практиці роботи педагога</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді).</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю (екзамену) передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік</p> <p>Підсумковий контроль здійснює згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	<p>Порядок та організація контролю знань аспірантів визначається Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника</p> <p>https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/04/polozhennia-pro-pidgotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii-ta-doktora-nauk-redaktsiia-3.pdf.</p>
Академічна доброчесність	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському</p>

	<p>національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/04/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii-ta-doktora-nauk-redaktsiia-3.pdf.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>
<p>Ресурсне забезпечення</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). MediaSapiens : вебсайт. URL: https://bit.ly/2PPBVwW 2. Литвин А. В. Завдання медіаосвіти в контексті підвищення якості професійної підготовки. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2009. № 4. С. 9–21. 3. Медіакомпетентність фахівця : колективна монографія / за наук. ред. Г. В. Онкович. Київ : Логос, 2013. 287 с. 4. Медіакомпетентність фахівця : колективна монографія / за наук. ред. Г. В. Онкович. Київ : Логос, 2013. 287 с. 5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор.: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2013. 352 6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В.Ф.Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. — Київ: Центр Вільної Преси, 2014. — 431 с. 7. Онкович А. Д. Новітні терміни медіаосвіти та медіадидактики. Лінгвістика. Лінгвокультурологія. Кроскультурна і міжкультурно комунікація: проблеми, питання, рішення. 2018. № 12, ч. 2. С. 277–291; 282–287. 8. Онкович Г. В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід. Обрії друкарства. 2020. № 1(8). С. 130–150. 9. Онкович Г. В. Медіаосвіта : експерим. програма баз. навч. курсу для студ. вищ. навч. закл. Київ : Логос, 2010. 40 с. 10. Онкович Г. В. Медіа-педагогіка і медіа-освіта: поширення у світі. Дивослово. 2007. № 6. С. 2–4. 11. Онкович Г. В. Технології медіаосвіти. Вища освіта України. 2007. Тем. вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : моніторинг якості освіти». Т. 5 (додаток 3). С. 357–363. 	

12. Петрик Л. В. Медіаграмотність як навичка XXI століття. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. / за ред.: В. О. Огнев'юка, Л. Л. Хоружої та ін. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 27. С.100–103.

Додаткова

13. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s>.

14. Баришполець О. Медіаосвіта : зарубіжний досвід. Соціальна психологія. 2008. № 3. С. 162–170.

15. Глазиріна О. В. Медіапедагогіка як складова педагогічних знань. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2013. № 3. С. 77–80.

16. Гришкова Р. О Медіаосвіта як чинник модернізації вітчизняної вищої школи. Наукові праці. Педагогіка. 2012. Т. 188, вип. 176. С. 63–68.

17. Іванова Т. В., Іванов В. Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність як актуальні тенденції виховання сучасної молоді. Педагогіка і психологія. 2013. № 2. С. 46–55.

18. Іщенко А. Ю. Сучасна медіа–освіта : впровадження в Україні та міжнародний досвід. Стратегічні пріоритети : наук. –аналіт. щокварт. зб. К. : НІСД, 2013. № 4 (29). С. 80–84.

19. Новітні освітні технології сучасної медіадидактики: монографія / Г. В. Онкович, В. В. Агаркова, М. М. Боголюбова, О. М. Ляліна, А. Д. Онкович, Л. В. Редько-Шпак, Н. М. Флегонтова; За наук. ред. д. п. н., проф. Г. В. Онкович. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 156 с.

20. Макаренко Ю. Розвиток професійної компетентності молодого викладача. Фахова передвища освіта. 2019. № 2. С. 19–21.

21. Марченко Г.В. Термінологічний аналіз сутності категорії «медіаграмотність». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 80 (2). С. 28-33

22. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. З Бакка, О. Бурім, О.Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз; За ред. В.Іванова, О. Волошенюк. К.: ЦВП, АУЛ, 2016. 243 с.

23. Моїсеєва Н. Соціально–комунікаційний підхід до розуміння медіаосвіти. Вісник книжкової палати. 2015. № 3. С. 48–51.

24. Мурзіна О. Медіакомпетентність та медіаграмотність: сутність понять. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2021. Вип. 4. С. 18-23.

25. Навчальні програми. Медіаосвіта. Академія Української преси. URL: <http://www.aup.com.ua/mediaosv/navchalni-programy/>

26. Онкович Г. Медіадидактика вищої школи : український досвід. Вища освіта України. 2013. № 1. С. 23–29.

27. Онкович Г. В. Професійно орієнтована медіаосвіта у вищій школі. Педагогіка і психологія. 2013. № 2. С. 55–61.

28. Основи медіаграмотності: взаємодія з медіа: навч. програма / О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьова, Г. Ю. Кравченко та ін.; Академія укр. преси. URL: https://www.aup.com.ua/ml/Program_Harkiv.pdf

29. Сипченко О., Кизь Н. Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх викладачів. Гуманізація навчально-виховного процесу: Зб. наук. праць. [за заг. ред. доц. С.А. Саяпіної]. Харків ТОВ «Видавництво НТМТ» 2019. № 6 (98). С. 110–121

30. Стинська В. Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. Гірська школа українських Карпат. 22. 2020. С.145 – 150. [https:// doi.org/10.15330/msuc.2020.22.145-149](https://doi.org/10.15330/msuc.2020.22.145-149)

31. Приходькіна Н. О. Компетенція, компетентність, медіакомпетентність: аналіз термінології. Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Серія: Педагогічні науки. 2017. Вип. 5(34). С. 80–88.

32. Prokopiv L, Stynska V. Higher education digitalization in the context of globalization changes. Annales universitatis Mariae Curie - Skłodowska Lublin – polonia. Vol. XXXVI. 3 2023. Pp.8-18 <https://dx.doi.org/10.17951/j.2023.36.3.7-18>

33. Шеїна О. О. Педагогічні умови застосування медіаосвітніх технологій у закладах вищої освіти. Молодий вчений. 2019. № 5.1 (69.1). С. 238–241.